

Maakuntajohtajan ajankohtaiskatsaus

218/08.00.00.00/2018, 46/00.04.02/2017

MH § 162

Maakuntajohtajan ajankohtaiskatsauksen tarkoituksena on arvioida Kainuun aluekehityksen tilannekuvaa, nostaa esiin ajankohtaisia ja ennakoitavissa olevia edunajamistehtäviä sekä käydä keskustelua tulevilla maakuntahallituksen kokouksissa käsiteltävistä asioista.

1) Maakunta- ja sote-uudistuksen tilanne vaikuttamisen näkökulmasta

Uudistuksen tilannekatsaus on käsitelty omana asiakohtana. Tarvittaessa tässä kohdassa arvioidaan tilannetta Kainuun ja Kainuun liiton edunajamisen ja vaikuttamisen näkökulmasta sekä uudistuksen viivästymisen aiheuttamia riskejä ja kipupisteitä Kainuun kannalta.

2) Itä-Suomi nousuun -seminaari 11.-12.10.

Itä-Suomi nousuun -seminaari pidettiin Rantasalmella 12.10.2018. Tilaisuus oli yritysten ja yhteiskuntavaikuttajien tapaaminen, jossa tavoitteena oli luoda konkreettinen visio Itä-Suomen vahvuuksista ja esteistä ja kuinka esteet voidaan voittaa. Tavoitteena oli hakea konkreettista toimenpideohjelmaa, jota voidaan jatkotyöstä.

Tapahtuma oli luonteeltaan uudentyypinen, korkean tason yritys ja yhteiskuntavaikuttajien tapaaminen. Tilaisuutta valmisteltiin ratkaisuhenkiseksi, konkreettisiin tavoitteisiin pyrkivä tilaisuudeksi, jossa oli alustuspuheenvuoro ja valmisteltuja kommenttipuheenvuoroja. Järjestäjinä toimivat maakunnat ja elinkeinoelämä (kauppakamarit). Mukana olivat viisi maakuntaa: Pohjois-Savo, Pohjois-Karjala, Etelä-Karjala, Etelä-Savo ja Kainuu.

Tilaisuudessa pidetyt esitykset ovat saatavissa verkko-osoitteesta: <https://www.esavo.fi/tapahtumat>

- Mikko Helander: Itä-Suomen vahvuudet.pdf
- Matti Viialainen: Kommentti, Itä-Suomen tehtävät.pptx
- Jukka Mönkkönen: Kommentit Itä-Suomen menestymiselle.pptx
- Timo Aro: Itä-Suomen menestymisen eväät.pdf

Seminaarissa julkistettiin Itä-Suomen yhteinen hanke, SAIMAA-ILMIÖ. Hankkeessa haetaan Savonlinna Euroopan kulttuuripääkaupungiksi 2026.

Maakuntajohtaja Matti Viialainen on kirjannut tilaisuuden antia Etelä-Saimaa -lehden kolumnissaan:
<https://esaimaa.fi/mielipide/kolumnit/f9a214aa-f13b-4311-acec-1e0d9caca80>

3) Itä-Suomen neuvottelukunnan seuraavan kokouksen asiat

Itä-Suomen neuvottelukunnan seuraava kokous pidetään 25.10. klo 15.00-16.30. Kokouksessa hyväksytään yhteiset hallitusohjelmatavoitteet sekä Itä-Suomen yhteiset tavoitteet valtakunnalliseen liikennejärjestelmä suunnitteluun.

Itä-Suomen maakuntien liikennejärjestelmäpäivät pidetään Joensuuissa 31.10.-1.11.2018. Itä- ja Pohjois-Suomen neuvottelukuntien joulupäivällinen sekä Itä-Suomen neuvottelukunnan kokous pidetään Helsingissä 12.12.2018.

Erillisliitteenä Itä-Suomen hallitusohjelmatavoitteet 2019 sekä Itä-Suomen yhteiset tavoitteet valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun.

Erillisliite nro: 6

4) EU:n biotalousstrategia ja Kainuun metsäbiotalouden tilanne

Viime viikkojen aikana on tullut julki merkittäviä ilmasto- ja biotalousasioihin liittyviä uutisia, joilla voi olla vaikutusta mm. suunnitteilla oleviin metsä- ja biotalouden investointihankkeisiin.

a. IPCC kansainvälisen ilmastopaneelin raportti 8.10.18
http://www.ipcc.ch/news_and_events/pr_181008_P48_spm.shtm

b. Luonnonvarakeskuksen metsäinventaarioraportti 12 VMI
<https://www.luke.fi/uutiset/valtakunnan-metsien-12-inventointi-vmi12-puuvarat-kasvavat-edelleen/>

c. EU:n päivitetty biotalousstrategia
<https://ec.europa.eu/research/bioeconomy/index.cfm?pg=policy&lib=strategy>

Metsävarojen riittävyyteen ja hiilinielutavoitteiden toteutumiseen liittyen käynnissä on paljon julkista ja virallista keskustelua. Pohjois-Suomen tilannetta on käsitelty mm. Metsäkeskuksen uutiskirjeessä:

[https://www.metsakeskus.fi/pohjoisen-alueen-sidosryhmauutiskirje#metsäbiomassojen-riittävyys'](https://www.metsakeskus.fi/pohjoisen-alueen-sidosryhmauutiskirje#metsäbiomassojen-riittävyys)

Maakuntajohtaja esittää tiiviin näihin liittyen arvion; ja kokoukselle jaetaan lisäinformaatiota mm. Kainuun metsäklusteriryhmän kokouksessa 17.10. käydään näihin liittyvää keskustelua.

5) KaiCell Fibers -hanke: YVA-prosessin päätös ja jatkoselvitykset

Kainuun ELY-keskus on yhteysviranomaisena tarkistanut KaiCell Fibers Oy:n ympäristövaikutusten arviointiselostuksen riittävyden ja laadun sekä laatinut perustellun päätelmän hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista. Yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä Paltaamon biojalostamohankkeesta on annettu 1.10.2018 ja nähtävissä verkko-osoitteessa:

<http://www.ymparisto.fi/kaicellyva>

ELY keskuksen mukaan hanke on toteuttamiskelpoinen. Yhtiö tulee tiedotteensa mukaan jättämään ympäristölupahakemuksen lähiaikoina. Perusteltu päätelmä huomioidaan ympäristölupahakemuksessa. <http://www.fi.kaicellfibers.fi/media-fi/uutiset/ely-keskukselta-puoltavyva-paatos/>

YVA-prosessissa on kartoitettu hankkeen vaikutuksia ympäristöön ja sen lisäksi myös sosiaaliset merkitykset on todennettu. YVA-raporttien mukaan merkittävimmät ympäristövaikutukset biojalostamon toiminnasta syntyvät Oulujärveen. Yhteysviranomaisen päätelmässä todetaan tältä osin seuraavasti:

"Hankkeen merkittävimpänä ympäristövaikutuksena Kainuun ELY-keskus pitää hankkeen vesistövaikutuksia. Jäte- ja jäähdytysvedet purkautuvat Oulujärveen, joka on varsin laaja vesimuodostuma. Kun sitä käsitellään yhtenä vesimuodostumana, muutokset eivät näy suurina järven kokonaiskuvassa.

Vedenlaadun muutoksia voidaan peilata vedenlaatuluokituksen luokarajoihin. Arviointiselostuksessa todetaan, että kokonaisuutena hankkeen ei arvioida heikentävän Oulujärven hyvää ekologista tilaluokkaa. Myöskään biologisen tilaluokan ei arvioida laskevan hyvää huonommalle tasolle kuormituksen takia. Fysikaalis-kemiallisessa tilaluokassa saatetaan havaita muutoksia. Oulujärven typpipitoisuuden arvioidaan pysyvän erinomaisella tasolla, mutta fosforin pitoisuustaso voi heiketä nykyisestä erinomaisesta tasosta hyvälle tasolle. Ravinnepitoisuuksien muutosten myötä myös aklorofyllipitoisuuden ilmentämä tilaluokka saattaa heiketä erinomaisesta hyvään. Oulujärven kemiallisen tilan arvioidaan säilyvän hyvänä."

Biojalostamohankkeen huomattava positiivinen vaikutus kohdistuu aluetalouteen ja työllisyyteen. Täydessä tuotannossa biojalostamo työllistää suoraan noin 220 henkilöä ja välillisesti yli tuhat vuosikym-

menien ajan. Kainuun liitto yhdessä Paltamon kunnan kanssa on käynnistänyt lisäselvityksen biotuotetehtaan rakentamis- ja toimintavaiheen aluetaloudellista vaikutuksista ja erityisesti työvoiman rekrytointiin ja koulutukseen liittyvistä tarpeista.

6) Tilannekatsaus liikenneasioiden edunajamisessa

Käynnissä olevia prosesseja ovat mm. runkoverkkoasetuksen valmistelu (lausuntokierros) ja valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnittelun käynnistyminen.

7) Kainuun Lakeland-yhteistyösopimuksen valmistelu

Sopimuksen valmistelua koskeva kunta- ja toimijakierros on toteutettu. Asiaan liittyvä yhteiskokous pidetään to 25.10.2018. Sopimuksen julkistaminen on suunniteltu tapahtuvan Matkamessuilla tammikuussa 2019. Erillisliitteenä Visit Finlandin esitys Kainuulle.

Erillisliite nro: 7

Lisätietoja asiasta antaa maakuntajohtaja Pentti Malinen, puh. 044 797 0197 sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi saamansa informaation ja tarvittaessa käy evästyskeskustelua edunajamista koskevista asioista.

Maakuntahallitus:

Käydyn keskustelun jälkeen maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.

Maakuntahallitus päätti tukea Viitostie ry:n esitystä Viitostien kehityskäytäväselvityksen laatimiseksi.
